

# توصیف دوره آموزشی گفتاردرمانی در اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی)

## نام دوره: گفتاردرمانی در اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی)

جمعیت هدف: دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد - ترم ۱ - ورودی ۱۴۰۴

نیمسال: اول تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴

مدرس: دکتر عطیه اشتری

پیامدهای یادگیری پایان دوره: دانشجو با ماهیت علل و اصول ارزیابی و درمان اختصاصی اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) آشنا شود و قادر به تعریف، تبیین آسیب شناسی، بکارگیری اصول ارزیابی و مداخلات اختصاصی در کودکان مبتلا به اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) می گردد.

محتوای آموزشی دوره:

A- سرفصلهای آموزشی دوره:

دانشجو قادر به تعریف، تبیین آسیب شناسی، انجام اصول ارزیابی و مداخله اختصاصی در کودکان مبتلا به اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) می گردد.

- ۱) تعریف و اصطلاح شناسی اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی)
- ۲) ملاکهای تشخیص کودک دچار اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) و شیوع شناسی
- ۳) علت شناسی اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) شامل یافته های ژنتیک، عصب زیست شناسی و ...
- ۴) تشخیص افتراقی اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) از اختلالاتی مانند آسیب های ارتباطی - زبانی در اختلال طیف اوتیسم، اختلال ارتباط اجتماعی، اسکیزوفرنی دوران کودکی و ADHD
- ۵) غربالگری، تشخیص و ارزیابی ارتباط و زبان در کودکان با اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی)
- ۶) مداخلات گفتاردرمانی برای اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) و ارتقاء توانمندی های زبانشناختی از جمله مداخلات متمرکز بر دستور و معنا، دوزبندی درمان، بر اساس الگوهای تکامل زبان
- ۷) آشنایی با کدهای اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) بر اساس چارچوب ICF

B - رفرانس های آموزشی دوره:

1. Late Talkers: Language Development, Interventions, and Outcomes (CLI), 1st Edition, by Leslie Rescorla and Philip Dale, Paul H Brooks publishing company
2. Specific Language Impairment: Current trends in research, by Stavroula Stavrakaki, John Benjamins publishing company
3. Children with Specific Language Impairment, 2st edition, by Laurence B. Leonard, 2014, A Bradford Book

4. Toddlers and preschoolers with specific language impairment, chapter 3 in An introduction to children with language disorders, 3rd edition, by Vicki A Reed, 2005, Pearson publishing company
5. Research methods in child language: a practical guide, by Erika Hoff, West Sussex: Blackwell publishing Ltd.
6. Kaderavek, J. N. (2015). Language Disorders in Children: Fundamental Concepts of Assessment and Intervention, 2e.
7. McCauley, R. J., Fey, M. E., & Gillam, R. B. (Eds.). (2017). *Treatment of language disorders in children*. Paul H. Brookes Pub.

International classification of functioning, disability and health: children and youth version: ICF-CY.  
World Health Organization, 2007.

#### متدهای آموزشی دوره:

آموزش مبتنی بر وظایف حرفه‌ای (task based)، آموزش (+ teacher based)، آموزش مبتنی بر مشکل (problem based)، آموزش مبتنی بر شواهد (Evidence based)، آموزش مبتنی بر بالین (clinical based)

#### وسایل کمک آموزشی دوره:

ویدئو (ضبط و پخش)، TV، sound recorder، لپ‌تاپ؛ سامانه نوید، فرادید، اینترنت پرسرعت، محتوای بالینی الکترونیک

#### تعداد ساعت / واحد آموزشی:

۰.۵ واحد نظری و ۰.۵ واحد عملی: ۹ ساعت نظری / ۱۷ ساعت عملی

#### جایگاه‌های آموزشی دوره:

این درس جزء دروس تخصصی و اجباری است که بصورت حضوری برگزار خواهد شد. تکالیف و محتوای آموزشی در سامانه نوید بارگزاری می‌شود.

#### فعالیت مورد انتظار دانشجو:

مشارکت فعال و نقادانه در بحث‌های مطرح شده در کلاس درس، انجام تکالیف تعیین شده متناسب با اهداف تعیین شده

#### ارزشیابی‌های دوره:

- ✓ در حیطه شناختی، ارزشیابی بر اساس حوزه‌های دانش، فهم، کاربستن، تحلیل، ترکیب، ارزشیابی و نقد در میان و پایان ترم به شیوه پرسش‌های تشریحی، پاسخ کوتاه، چندگزینه‌ای، مبتنی بر مسئله/بیمار صورت می‌گیرد.
- ✓ در حیطه روانی - حرکتی، امتحان عملی در اجرای روش‌های ارزیابی و درمان صورت می‌گیرد و هر دانشجو نمونه‌ای از گزارش نقد و بررسی ارائه می‌دهد. در دوره پاندمی امتحان در حوزه سایکوموتور به ناچار منوط به تهیه گزارش تصویری و ارزشیابی آن توسط مدرس است.

نقش استاد: مدیریت فرایند اجرای دوره آموزشی از طراحی دوره آموزشی تا اجرا مطابق با طرح درس ارائه شده

# طرح درس

## نام درس: گفتاردرمانی در اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی)

اهداف پایان درس:

### اهداف شناختی

- ۱- معیارهای تشخیصی DLD بر اساس DSM-V, اصطلاح شناسی و علت شناسی DLD
- ۲- آشنایی با مشکلات زبانی، شناختی و رفتاری کودکان DLD یافته های مطالعات فارسی زبان پیرامون مشکلات زبانی و شناختی کودکان DLD
- ۳- نشانه‌شناسی اختصاصی ویژگی‌های عصب-روانشناختی، رفتاری، اجتماعی-ارتباطی و حوزه های مختلف زبانی در اختلال تکاملی زبان
- ۴- تشخیص افتراقی کودکان DLD
- ۵- کدهی DLD بر اساس چارچوب ICF
- ۶- یافته های مطالعات فارسی زبان پیرامون درمان مشکلات زبانی و شناختی کودکان DLD
- ۷- معرفی روش های بالینی و آزمایشگاهی مورد استفاده برای تشخیص و ارزیابی کودکان مبتلا به اختلالات زبانی
- ۸- ارزیابی در سنین قبل از دبستان و سال های آغازین دبستان (معرفی ابزارهای موجود متداول و پرکاربرد در منابع و هم چنین ابزارهای موجود در ایران جهت ارزیابی مهارت های زبانی و شناختی)
- ۹- پیش بینی کننده ها و عوامل خطر
- ۱۰- رویکردها و شیوه های درمانی برای مداخله کودکان مبتلا به اختلال تکاملی زبان
- ۱۱- مداخلات گفتاردرمانی در کودکان DLD

### اهداف روانی حرکتی :

- ۱- کسب توانایی در زمینه اجرای ارزیابی های رسمی و غیر رسمی ارتباط و زبان در کودکان مبتلا به آسیب های ارتباطی- زبانی در اختلال تکاملی زبان در سنین قبل از دبستان و سال های آغازین دبستان

۲- یافته های مربوط به کودکان دچار اختلالات زبانی را تجزیه و تحلیل کند و برای درمان آنها بر اساس

شیو های درمانی تصمیم بگیرد.

۳- کسب توانمندی در اجرای عملی تکنیک های درمانی بر روی بیمار نما یا مراجع واقعی

۴- اختلال تکاملی زبان را بر اساس ICF کدهی نماید.

۵-

#### اهداف نگرشی:

۱- دستیابی به دیدگاه علمی و مبتنی بر شواهد در مورد شناخت، ارزیابی و درمان ارتباط و زبان در کودکان مبتلا به اختلال تکاملی زبان

| اهداف یادگیری                                                                                                                                                                                                                                     | سرفصلهای آموزشی          | روشهای آموزشی                                                           | فعالیتهای یادگیرنده                                                                                                                            | جایگاه و زمان مورد نیاز | زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده                                                                                                                       | منابع                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>- دانشجو بتواند معیارهای تشخیصی DLD بر اساس DSM-V، اصطلاح شناسی، معیارهای شناسایی کودکان مبتلا به اختلال تکاملی زبان و علت شناسی DLD را توضیح دهد.</p> <p>- دانشجو بتواند مشکلات زبانی، شناختی و رفتاری کودکان DLD را توضیح دهد و در انواع</p> | طبق موارد ذکر شده در قبل | ارائه توسط استاد با روش (problem based learning concept mapping) و پرسش | ارائه خلاصه درس توسط دانشجو در پایان هر جلسه، اجرای روشهای ارزیابی و درمان روی بیمار نما، ارائه گزارش از جلسه ارزیابی و درمان و نقد و بررسی آن | حضور                    | ارزشیابی و نقد در میان (۸نمره) و پایان ترم (۸نمره) به شیوه پرسشهای تشریحی، پاسخ کوتاه، چندگزینه- ای، ارزشیابی کار عملی مبتنی بر مسئله/ بیمار (۴نمره) | <p>1. Late Talkers: Language Development, Interventions, and Outcomes (CLI), 1st Edition, by Leslie Rescorla and Philip Dale, Paul H Brooks publishing company</p> <p>2. Specific Language Impairment: Current trends in research, by Stavroula Stavrakaki, John Benjamins publishing company</p> |

|                                                                                                                                                                                                  |  |  |  |  |  |                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. <u>Children with Specific Language Impairment</u> , 2st edition, by Laurence B. Leonard, 2014, A Bradford Book                                                                                |  |  |  |  |  | مختلف کیس های فرضی در سنین پیش دبستانی و سالهای آغاز دبستان شناسایی نماید.                                                                                                        |
| 4. Toddlers and preschoolers with specific language impairment, chapter 3 in An introduction to children with language disorders, 3st edition, by Vicki A Reed, 2005, Pearson publishing company |  |  |  |  |  | -دانشجو بتواند میان اختلال تکاملی زبان و انواع اختلالات مانند آسیب های ارتباطی - زبانی در اختلال طیف اتیسم، اختلال ارتباط اجتماعی، اسکیزوفرنی دوران کودکی و adhd افتراق قائل شود. |
| 5. Research methods in child language: a practical guide, by Erika Hoff, West Sussex: Blackwell publishing Ltd.                                                                                  |  |  |  |  |  | -دانشجو با انجام سرچ در اینترنت و منابع علمی موجود در دانشگاه ها بتواند به یافته های مطالعات فارسی زبان پیرامون مشکلات زبانی و شناختی کودکان DLD دست یابد و آنها را تشریح کند.    |
| 6. Kaderavek, J. N. (2015). Language Disorders in Children: Fundamental Concepts of Assessment and Intervention, 2e.                                                                             |  |  |  |  |  | -دانشجو قادر به بکارگیری ابزارهای غربالگری و تشخیص آسیب های ارتباطی - شناختی - زبانی در                                                                                           |
| 7. McCauley, R. J., Fey, M. E., & Gillam, R. B. (Eds.). (2017). <i>Treatment of language disorders in</i>                                                                                        |  |  |  |  |  |                                                                                                                                                                                   |

|                                                                                                                                                                                              |  |  |  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><i>children</i>. Paul H. Brookes Pub.</p> <p>International classification of functioning, disability and health: children and youth version: ICF-CY. World Health Organization, 2007.</p> |  |  |  |  |  | <p>اختلال تکاملی زبان باشد.</p> <p>-دانشجو قادر به شناخت و اجرای صحیح ارزیابی ارتباط و زبان در کودکان مبتلا اختلال تکاملی زبان در دوره پیش از دبستان و سالهای اولیه دبستان باشد</p> <p>- دانشجو بتواند انواع مداخلات مبتنی بر شواهد را بشناسد و جایگاه کاربرد هر یک را بداند.</p> <p>- دانشجو قادر به دانستن و کاربرد صحیح با نحوه اجرای مداخلات گفتاردرمانی در اختلال تکاملی زبان و افزایش توانمندی های زبانشناختی بر اساس الگوهای تکامل زبان باشد.</p> <p>-دانشجو بتواند به کدهای آسیب های ارتباطی- زبانی در تکاملی زبان بر اساس چارچوب ICF بپردازد.</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

کار / تجربه های عملی :

تکالیف دانشجوی:

- سطح مهارت های ارتباطی و زبانی، حداقل دو نمونه مراجع یا بیمارنما را با تحلیل مهارت های ارزیابی و زبانی تعیین کند.
- مداخلات متمرکز بر دستور و معنا، را برای حداقل دو نمونه مراجع یا بیمارنما انجام دهد و دوز درمان را تعیین کند